

Cestovní zpráva ze zahraniční služební cesty

Název zahraniční akce: Exkurze v TANAP

Pořadatel: ČIŽP, Správa Tatranského národního parku, Slovenská inšpekcia životného prostredia

Účastníci:

Ředitelství Praha: Ing. Karolína Pokorná, inspektor oddělení ochrany přírody a lesa

Ing. Antonín Hrabí, inspektor oddělení ochrany přírody a lesa

OI Praha: Ing. Jan Hřebačka, inspektor oddělení ochrany přírody a lesa

Ing. Barbora Čedíková, inspektor oddělení ochrany přírody a lesa

Ing. Michal Herink, vedoucí oddělení ochrany přírody a lesa

Bc. Adéla Furdzová, inspektor oddělení ochrany přírody a lesa

Místo konání: Slovensko, Vysoké Tatry

Termín konání: 7. 9. 2026 – 11. 9. 2026

Anotace:

Exkurze do Tatranského národního parku (TANAP) za účelem získání poznatků o aktuálním stavu lesních ekosystémů a jejich managementu v souvislosti s rozsáhlou větrnou kalamitou se zřetelem na následnou obnovu lesa a seznámení se specifickými přístupy k hospodaření se zvěří ve vztahu k poškozování lesních porostů, ochranou lesní půdy a přirozenou obnovou listnatých dřevin ve zvláště chráněném území.

Podrobný popis průběhu a výsledků cesty:

V termínu 7.–11. 9. 2026 absolvovala skupina inspektorů z Oblastního inspektorátu Praha a Ředitelství ČIŽP zahraniční služební cestu do Tatranského národního parku. Tato zahraniční cesta byla navržena za účelem získání poznatků o aktuálním stavu lesních porostů ve správě TANAP, tamního managementu týkajícího se aktuální větrné kalamity a následné obnovy porostů.

Inspektoři ČIŽP na místo dorazili v pondělí 7. 9. 2026 a po ubytování v chatě Správy TANAP v Monkové Dolině se seznámili s bližším okolím obce Ždiar.

Úterý 8. 9. 2026

Dopolední blok byl věnován Muzeu TANAP. Při jeho prohlídce se inspektoři seznámili s bohatou stálou expozicí, která prezentuje přírodní hodnoty Tater, geologický vývoj území, charakteristické druhy rostlin a živočichů i historii osídlení a využívání horské krajiny člověkem. Vyslechli také odborný výklad zaměřený především na historii národního parku, vývoj ochrany přírody na území Vysokých Tater a současné trendy v péči o chráněná území. Během návštěvy byli informováni o aktuálních problémech ochrany přírody na území TANAP, zejména o otázkách souvisejících s ochranou horských lesů, monitorováním populací chráněných druhů, dopady klimatické změny

a vyvažováním zájmů ochrany přírody s rozvojem cestovního ruchu. Účastníci získali cenné informace o praktických zkušenostech správy národního parku při ochraně cenných přírodních lokalit a při řešení environmentálních výzev v horském prostředí. Návštěva muzea přispěla k rozšíření odborných znalostí účastníků v oblasti ochrany přírody a krajiny a poskytla možnost seznámit se s historií, současností i perspektivami managementu jednoho z nejvýznamnějších chráněných území na Slovensku.

Odpolední blok byl věnován návštěvě Botanické zahrady TANAP v Tatranské Lomnici, v rámci které proběhla odborně vedená prohlídka zaměřená na vysokohorskou a horskou flóru Tater. Inspektoři byli seznámeni s významem botanické zahrady pro ochranu ohrožených a chráněných druhů rostlin, jejich výzkum, monitoring a uchovávání. Součástí výkladu byly informace o charakteristických rostlinných společenstvech tatranské přírody, ekologických nárocích jednotlivých druhů a vlivu klimatických změn na horské ekosystémy. Prohlídka poskytla cenný přehled o praktických nástrojích ochrany rostlinné biodiverzity a doplnila odborné poznatky získané během dopoledního programu v Muzeu TANAP.

Středa 9. 9. 2026

Během dopoledního bloku byli inspektoři seznámeni s probíhajícím výzkumem zaměřeným na sledování vodního režimu dřevin. Jedná se o metodu, při níž jsou do kmene stromu instalována speciální měřicí zařízení monitorující změny objemu vodivé vrstvy. Na základě získaných dat je možné sledovat, jak strom reaguje na změny dostupnosti vody v průběhu času. Měření umožňuje zaznamenat období, kdy má strom dostatek vláhy a kdy naopak dochází k vodnímu stresu, což se projevuje změnami objemu jeho pletiv. Monitoring probíhá jak v lesních porostech, tak na rašeliništích, což umožňuje porovnávat fungování různých typů ekosystémů. Kromě změn objemu dřevin jsou v rámci výzkumu sledovány i další parametry prostředí, zejména koncentrace oxidu uhličitého (CO₂) a metanu (CH₄), dále meteorologické a hydrologické údaje. Získané výsledky přispívají k lepšímu pochopení vlivu klimatických změn na lesní a mokřadní ekosystémy a poskytují cenné podklady pro jejich ochranu a budoucí management.

Odpolední blok byl věnován odbornému programu, v rámci kterého proběhl odborný výklad zaměřený převážně na obnovu lesních lokalit po větrné kalamitě Alžběta z roku 2004. Účastníci získali informace o dlouhodobém sledování těchto lokalit a poznatky o vlivu jednotlivých způsobů obnovy na strukturu a druhové složení vznikajících porostů. Zajímavým poznatkem bylo porovnání ploch ponechaných samovolné sukcesi s plochami, na kterých byla provedena aktivní obnova za využití harvesterové technologie. Na některých lokalitách došlo při zpracování kalamity zároveň k zapravení semen do půdy, což vytvořilo příznivější podmínky pro vznik nové lesní generace. Bylo pozorováno, že na takto ovlivněných plochách probíhala obnova vegetace a následná sukcese rychleji než na plochách ponechaných výhradně přirozenému vývoji. K úspěšné přirozené obnově po větrné kalamitě Alžběta v roce 2004 přispělo taktéž i načasování této události na listopadové období, kdy byla vegetační sezóna již ukončena a semena řady dřevin byla dostatečně vyžralá. Následné narušení půdního povrchu při zpracování kalamity vytvořilo vhodné podmínky pro přirozené klíčení semen a následný vývoj nové generace lesního porostu.

Další část odborného programu byla věnována problematice managementu volně žijící zvěře na území TANAP. Formou odborného výkladu byli účastníci seznámeni zejména s výskytem velkých šelem, především medvěda hnědého, a s opatřeními přijímanými ke zmírňování konfliktů mezi člověkem a volně žijícími živočichy. Diskutována byla problematika rostoucí návštěvnosti chráněných území, pohybu turistů v místech výskytu šelem a význam preventivních opatření pro zajištění bezpečnosti návštěvníků i ochrany samotných živočichů. Získali zajímavé informace také o monitoringu populací velkých šelem, jejich chování, prostorových nárocích a jejich významu pro fungování horských ekosystémů. Pozornost byla věnována rovněž dalším druhům zvěře vyskytujícím se na území TANAP a aktuálním výzvám spojeným s jejich ochranou a managementem. Odborný výklad poskytl účastníkům cenný pohled na praktické aspekty péče o zvěř v podmínkách jednoho z nejvýznamnějších chráněných území ve střední Evropě.

Čtvrtek 10. 9. 2026

Dopoledne proběhlo pracovní jednání na Správě Tatranského národního parku v Tatranské Lomnici. Během setkání byli inspektoři seznámeni s organizačním zajištěním ochrany přírody v TANAP, aktuálními výzvami při správě chráněného území a praktickými zkušenostmi při výkonu státní ochrany přírody. Součástí jednání byla rovněž výměna zkušeností v oblasti ochrany přírody a krajiny, lesního hospodářství a péče o zvláště chráněná území. Diskuse probíhala ve velmi konstruktivní atmosféře a přispěla k navázání a prohloubení odborných kontaktů mezi zástupci obou institucí. Obě strany vyjádřily zájem o další spolupráci, vzájemnou výměnu zkušeností a pokračování odborných setkání.

Během odpoledního bloku se inspektoři seznámili s nejbližším okolím Tatranské Lomnice. V závěru dne byla pro inspektory připravena návštěva lokality vhodné k pozorování volně žijící zvěře, kde se podařilo sledovat a poslouchat jelení zvěř v období říje. Inspektoři bedlivě naslouchali charakteristickému troubení jelenů nesoucím se tatranskou krajinou. Součástí programu byl rovněž odborný výklad zaměřený na biologii a chování jelení zvěře v období říje a na její význam v horských ekosystémech. Jednalo se o jedinečný přírodní zážitek, který vhodně doplnil odborný program exkurze a představoval působivé zakončení dne stráveného v TANAP.

Pátek 11. 9. 2026

Poslední den služební cesty byl věnován návratu účastníků do České republiky. Během cesty proběhlo průběžné vyhodnocení získaných poznatků a zkušeností z odborného programu. Inspektoři hodnotí služební cestu jako velice zdařilou, neboť se poučili o lesním hospodaření v národním parku, jeho úskalích a způsobech, jak člověk svou činností může přispět k přirozenějšímu prostředí. Rozsah a odborná úroveň programu poskytly účastníkům cenný vhled do problematiky ochrany přírody na území TANAP. Vzhledem k množství prezentovaných informací, odborných zkušeností a zajímavých lokalit však nebylo možné během jedné návštěvy obsáhnout všechny aspekty činnosti správy národního parku ani poznat veškeré přírodní hodnoty tohoto území. Exkurze tak současně potvrdila přínos další vzájemné spolupráce a vytvořila prostor pro navazující odborná setkání a případné budoucí návštěvy.

Cestovní zpráva předložena dne: 15. 10. 2026

Zpracovala: Ing. Barbora Čedíková, OOPL OI Praha

Ing. Barbora Čedíková
Česká inspekce životního prostředí
Dne: 16.10.2026 14:14

Schválil: Ing. Michal Herink, vedoucí OOPL OI Praha

Ing. Michal Herink
Česká inspekce životního prostředí
Dne: 16.10.2026 15:13

Fotodokumentace:

Obr. 1, 2 Exkurze v Muzeu TANAP

Obr. 3 Exkurze v Botanické zahradě TANAP

Obr. 4, 5 Výzkum vodního režimu dřevin

Obr. 6, 7 Pohled na obnovující se porosty po kalamitě

Obr. 8 Obnovené porosty po větrné kalamitě v roce 2004

Obr. 9 Exkrement medvěda hnědého